

Büyük bir romanı beklerken...

Ahmet Ümit'in göz alabildiğine uzayan imza kuyrukları Türkiye'nin dört bir yanındaki evlerinde sıraya girmiş, nefeslerini tutmuş, yazarın 15 Haziran'da Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkacak yeni romanı "Kayıp Tanrılar Ülkesi"ni bekliyor. Hayatın en tatlı beklemelerinden biri de bu olsa gerek: Sevdiğin yazarın kitabı için gün saymak. Zor bir yanı da yok değil hani. Ama salı gününe şunun şurasında ne kaldı ki? Biraz daha sabır. Değil mi ki edebiyatın, arkeolojinin ve mitolojinin bereketli kaynaklarından beslenen usta işi bir Ahmet Ümit polisiyesi geliyor.

BERGAMA'DAN BERLİN'E

Roman, en sürprizli karakterinin ifadesiyle özetleyecek olursam, bir antik şehrin bir ailenin hayatını nasıl etkilediğinin hikayesi. 60'lı yıllarda Bergama'dan Almanya'ya işçi olarak göç eden Ölmez Ailesi'nin. Kitap, aile üyelerinden Cemal Ölmez'in evinde ölü bulunmasıyla başlıyor. Vahşice işlenmiş bir cinayet! Cinayeti sorgulayan Başkomiser Yıldız Karasu. O da bir göçmen kızı. Berlin'de doğmuş büyümüş. İki kültür arasında sıkışmış ama her iki kültürü de hakkını vererek yaşamış. Ailesinin tüm karşı çıkmalarına rağmen polis olmuş, Berlin Cinayet Masası'nın en başarılı isimlerinden biri. Yardımcısı Tobias Becker ile birlikte Cemal Ölmez cinayetinin izlerini sürerken ailenin diğer fertlerinin de belirli aralıklarla öldürülmesiyle çok çetrefilli bir seri cinayet vakasının içinde buluyor kendini. Gövde hikâye böyle. Ama Ahmet Ümit, gövdeden öyle dallar çıkarıyor ki, 500 sayfayı bir solukta okuyup bitirdiğimde gölgesinde müthiş bir okuma deneyimi yaşadığım o ağaca hayran kaldığımı itiraf etmeliyim.

YÜKSEK POLİSİYE MATEMATİĞİ

Büyük bir roman "Kayıp Tanrılar Ülkesi". Her şeyden önce yüksek bir polisiye matematiğine sahip. Bu kusursuz matematik, yapısındaki ihtişamın yanı sıra katilin kestirilemezliğini de beraberinde getiriyor. Ahmet Ümit polisiyelerindeki edebi lezzetin sual olunmazlığı bu romanda da karşımıza çıkıyor. Çok katmanlılığı, farklı okumalara imkân veriyor.

TANRILARIN SAVAŞI

Kendi adıma psikolojik okumasından büyük heyecan duyduğumu söylemeliyim. Benlik saygısındaki abartılı artış olarak tanımlayabileceğimiz, megalomaninin hayli ileri bir seviyesi olan grandiyöze kitabın kilit noktalarından biri. Roman, mitolojik okuma açısından hayli zengin.

Filiz Aygündüz

Bulunan her cesette bir mitolojik gönderme söz konusu. Çıkış noktası, romanın ana eksenini de oluşturan Berlin'deki Pergamon Müzesi'nde bulunan antik dünyanın sekizinci harikası Zeus Altarı. Sunağın duvarlarını süsleyen kabartmalarda yer alan tanrılar savaşı romanda bölümler arasında Zeus tarafından anlatılıyor. Esasen romanın kahramanlarından biri de Zeus. Ki yazarın onun için kullandığı Tanrı dili göz kamaştırıyor. Mitleri hikâye ederken hiçbir didaktikliği izin vermeden kullandığı hikâye anlatıcılığının damakta kalan tadını tarif etmektense zor.

Romanda Abdülhamit tarafından Bergama'daki köklerinden sökülüp Berlin'e gitmesini izin verilen Zeus Altarı ekseninde tarihin bilinci üzerine eleştirel bir okuma yapmak da mümkün. Tanrıların savaşındaki erk kavgası romanın önemli yapıtaşlarından bir diğeri.

Savaşlara sızan hayatı anlamlandırma çabasının insaninkiyile gösterdiği benzerliğin de altını çizmek gerek. Bir diğer yapıtaşı, cinayetler araştırılırken sık sık karşımıza çıkan ırkçılık konusu. Derinlikli bir Nazizm okuması da kitabın bir diğer katma değeri.

Bunlarla bitmiyor tabii. Koca ağaç... Dalları genişleyerek büyüyor. Anaerkillikten ataerkilliğe geçiş, suçlunun davranış modelleri, insanlarla onların yarattığı pagan kültüründeki tanrıların benzerliği, Pergamon Müzesi'nin hikâyesi, görmeye değer bir Berlin panoraması, Bergama hüznü, eşcinsellik, baba oğul çatışması, kimlik, aidiyet, aile kavramı... Üstelik hiçbirini bir diğersinin sahnesini çalmıyor. Hepsisi de yazının başında sözünü ettiğim kusursuz matematikle kurgulanıp büyük bir roman oluşturuyor.

EDEBİYATLA KAFA TUTMAK

Kitap acımasız, sevgisiz, hoyrat bir dünyayı olanca gerçekliğiyle seriyor önümüze. Dahası bu dünyaya katilden maktüllere tüm kahramanların verdiği tepkileri analiz ediyor. Biz de aynı dünyadan muzdaribiz. Onunla başa çıkmanın, bu acımasız, sevgisiz, hoyrat dünyaya kafa tutmanın en etkin yollarından biri de edebiyat. "Kayıp Tanrılar Ülkesi"ndeyi okumak ise bugünküdeki en iyi seçeneğimiz. İyi pazarlar dilerim.

